

УДК: 327:7

ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ ООН У КОНТЕКСТІ ОБРАННЯ НОВОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРЯ

Червінка Ірина

Національний університет “Львівська політехніка”

(стаття надійшла до редколегії – 10.11.2016 р., прийнята до друку – 16.12.2016 р.)

© Червінка І., 2016

Досліджено перспективи реформування ООН з огляду на основні проблеми Організації на сучасному етапі, враховуючи необхідність розширення Ради Безпеки, відміни права вето, подолання розколу всередині ООН. Вивчено досвід А. Гутерріша в сфері реформаторської діяльності в період перебування на посадах прем'єр-міністра Португалії та Верховного комісара ООН у справах біженців. Розглянуто позицію майбутнього Генерального секретаря щодо конфлікту в Україні.

Ключові слова: ООН, Генеральний Секретар, Рада Безпеки, Генеральна Асамблея, право вето, реформа.

PROSPECTS FOR REFORMING THE UN IN THE CONTEXT OF ELECTING THE NEW SECRETARY-GENERAL

Iryna Chervinka

In the article, the prospects for reforming the UN in order to resolve major problems of the Organization are considered. Recent developments in the world politics have shown the lack of effectiveness of the UN and urgent need for changes in order to increase capacity of the UN to respond to new threats and challenges. For example, five permanent members of the Security Council do not reflect adequately the picture of modern multipolar world. Controversial mechanism in the UN today is veto which is used by some states as a tool of manipulation for achieving geopolitical goals. Overall, the UN has become a cumbersome bureaucratic machine numerous bodies of which duplicate functions of each other or even are outdated. In this regard, prospects for the UN to be led by an effective manager and successful reformer might be very timely.

The future Secretary-General has shown these features during his work as the Prime Minister of Portugal and the United Nations High Commissioner for Refugees. The policy of A. Guterres during his period in office may be assessed as successful. During this period, Portugal experienced significant economic growth, budget deficit was reduced and social spending increased. A. Guterres has shown ability for effective rationalization activity during his tenure as the UN High Commissioner for Refugees.

Regarding the conflict in Ukraine, A. Guterres as the UN High Commissioner for Refugees warned of consequences of further growing crisis in the East of Ukraine. As stated by the Permanent Representative of Ukraine to the UN, the new UN Secretary-General will provide Ukraine with more active support than Ban Ki-moon.

Taking into account available information on previous activities of A. Guterres, we can expect that at the position of the Secretary-General he will budge the process of reforming the UN, strengthen its effectiveness and fulfill Ukraine's aspirations to involve the UN leader in resolving the Russia-Ukraine conflict as impartial arbitrator.

Key words: the UN, the Secretary-General, the Security Council, the General Assembly, veto, reform.

Після резолюції Ради Безпеки від 6 жовтня 2016 року, яка рекомендувала кандидатуру А. Гутерріша на посаду Генерального Секретаря ООН, 13 жовтня відбулося його обрання Генасамблеєю. Тривалі оплески, якими Генеральна Асамблея вітала це рішення, стали свідченням загального схвалення його кандидатури та значних очікувань, пов'язаних з обранням нового

Генсека. Наскільки виправданими будуть ці очікування покаже те, чи зможе А. Гутерріш у кінці свого терміну зірвати таку ж овацію за успіхи своєї політики.

Підтримку кандидатурі А. Гутерріша висловив і чинний Генеральний секретар ООН Пан Гі Мун, відзначивши його значний досвід роботи, інтелект та

знання світової політики. Пан Гі Мун також окреслив основні напрямки, на яких слід зосередити увагу новому Генсеку, зокрема, операції з підтримки миру, сталий розвиток, захист прав людини, пом'якшення гуманітарних криз і дотримання гендерної політики [2].

Крім цих важливих проблем, з якими доведеться мати справу А. Гутеррішу на посаді очільника ООН, одним з головних викликів для Організації сьогодні є питання її реформування. Адже останні події світової політики ще раз засвідчили недостатню ефективність ООН та нагальну потребу змін з метою підвищення спроможності Організації реагувати на нові виклики та загрози. Це зумовлює актуальність вивчення цієї теми з метою аналізу недоліків та проблем діяльності Організації і можливих способів підвищення її ефективності. Одним із них може бути активніша позиція Генерального секретаря, зокрема, щодо просування реформи ООН. Сьогодні дослідження цієї проблематики особливо актуалізувалося в контексті обрання А. Гутерріша новим Генсекретарем, адже на нього покладають значні надії, вважаючи, що саме він може стати реформатором ООН.

З огляду на це, метою статті є дослідити перспективи реформування ООН у контексті обрання нового Генсекретаря, враховуючи досвід його реформаторської діяльності, а також вивчити позицію А. Гутерріша щодо українського конфлікту. Питання реформування ООН неодноразово досліджували вчені та політики, зокрема, М. Карнс, Е. Лак, К. Мінгст, Дж. Мюллер, В. Е. Найт, К. Радд, Р. Трембле та багато інших, як і питання посилення ефективності окремих напрямів діяльності Організації, до прикладу, операцій з підтримки миру (Л. Брахімі). Цій проблемі присвячені також численні документи, зокрема доповіді Генерального секретаря та резолюції Генасамблеї. Однак, незважаючи на велику кількість заяв та резолюцій, сам процес реформування ООН ще не набрав достатніх обертів.

27 липня 2016 року Генеральна Асамблея на пленарному засіданні, присвяченому, зокрема, питанню розширення членства в Раді Безпеки, прийняла рішення, яке стало результатом консультацій її очільника з країнами-членами. Це рішення підтверджувало роль Генасамблеї у вирішенні питання представництва в Раді Безпеки. Також було вирішено продовжувати міждержавні переговори з цього приводу та створити робочу групу, що може надати нового імпульсу процесу реформування Організації.

Загалом необхідність реформування ООН виникла давно, зокрема, і внаслідок зміни конфігурації сил на міжнародній арені. Серед головних проблем дослідники відзначають недостатнє представництво держав світу серед постійних членів Ради

Безпеки. Адже п'ять постійних членів не відображають належно картину сучасного мультиполярного світу. Ще у 2005 році проекти реформування ООН, що їх висвітлив Генеральний секретар К. Аннаном у Доповіді "При більшій свободі" [11], пропонували збільшення кількості постійних членів Радбезу. Також у них відзначено недостатньо широку компетенцію Економічної та Соціальної Ради, що нівелює її значення та значно збільшує обсяг роботи Ради Безпеки.

Але найсуперечливішим механізмом в ООН сьогодні є право вето, що перетворюється окремими державами на інструмент маніпуляції та досягнення геополітичних цілей. До прикладу, на сучасному етапі одним з головних завдань для Росії в ООН є заперечення звинувачень у протиправній діяльності, зокрема, бомбардуваннях мирних об'єктів в Алеппо. В цьому завданні, як і в зусиллях РФ, спрямованих на блокування будь-яких рішень ООН щодо вирішення конфлікту в Україні, важливим механізмом політики Росії залишається саме право вето. Оскільки в сучасних умовах цей механізм є незамінним для російської зовнішньої політики, вона абсолютно не зацікавлена в реформуванні ООН. Особливо це стосується процесу прийняття рішень в Організації, адже недаремно С. Лавров неодноразово наголошував на важливості збереження існуючої системи голосування в Раді Безпеки. Р. Трембле вдало зауважив, що "через право накладання вето, кожен раз, коли один з п'яти постійних держав-членів є учасником кризової ситуації або міжнародної суперечки, Рада Безпеки і вся ООН виявляються паралізованими" [9].

Загалом, ООН сьогодні перетворилася на громіздку бюрократичну систему, численні органи якої дублюють функції одні одних або взагалі є застарілими та не відповідають вимогам часу. Володіючи Секретаріатом з 5,5 тис. працівників та бюджетом 5,4 млрд дол. [2], ООН все ж не в змозі належно реагувати на гострі проблеми світової політики. Тому існує нагальна потреба більшої орієнтації ООН на реальні результати, як зазначає К. Радд, а "не на кількість написаних доповідей" чи "елегантність процесів у конференц-залі" [8].

У зв'язку з цим, перспектива для ООН бути очоленою людиною, яку вважають ефективним менеджером та успішним реформатором, може бути дуже вчасною. Про такі риси майбутнього Генсека свідчить його діяльність на посадах прем'єр-міністра Португалії та Верховного комісара ООН у справах біженців.

Загалом досвід його реформаторської діяльності розпочинається ще до прем'єрства – з

Соціалістичної партії Португалії. Після того, як в 1992 році А. Гутерріш очолив партію, вона відмовилася від надто радикальної “лівої” політики на користь більш поміркованої центристської. Це дало їй змогу вже через три роки здобути перемогу на виборах, після чого А. Гутерріш став прем’єр-міністром і займав цю посаду до 2002 року.

Оцінюючи період його перебування при владі, можна впевнено стверджувати, що політика А. Гутерріша була успішною, незважаючи на те, що в кінці свого терміну він пішов у відставку. Адже саме в цей період у Португалії відбулося значне економічне зростання, зменшився дефіцит бюджету та зросли соціальні витрати. Цього вдалося досягти завдяки створенню сприятливого клімату для розвитку бізнесу та приватизації державних компаній. Враховуючи свої політичні погляди, А. Гутерріш спрямовував отримані від приватизації кошти на забезпечення соціальних потреб населення, зокрема на розвиток системи освіти і охорони здоров’я та створення урядового фонду допомоги бідним верствам населення.

Досягненням А. Гутерріша стало також успішне проведення фінансових реформ і обмеження урядових витрат, що дало змогу Португалії, незважаючи на невтішні прогнози експертів, приєднатися до еврозони [3].

Досить ризикованим кроком було рішення про декриміналізацію наркотиків, адже існувала імовірність, що це може призвести не до вирішення проблеми, яка на той час була для Португалії дуже гострою, а до її поглиблення. Однак результатом такого кроку стало зменшення рівня наркоманії в 5 разів, ніж у середньому по ЄС, а кількість нових випадків ВІЛ-інфікування за рік впало на 95 % [1].

На користь нового Генсека ООН свідчить також той факт, що під час перебування на посаді прем’єр-міністра Португалії він здобув собі бездоганну репутацію серед португальських політиків, при цьому його поважали як однодумці, так і політичні супротивники. У 2001 році, після поразки Соціалістичної партії на місцевих виборах, А. Гутерріш подав у відставку, заявивши, що робить це для того, щоб “врятувати країну від падіння в політичне болото” [1].

Здатність до ефективної раціоналізаторської діяльності А. Гутерріш проявив і під час свого перебування на посаді Верховного комісара ООН у справах біженців (2005–2015 рр). Відомо, що А. Гутеррішу вдалося скоротити витрати агентства, що, однак, не позначилося негативно на його діяльності. Навпаки, за свідченнями експертів, здатність агентства вчасно реагувати на міжнародні

кризи та спрямовувати своїх працівників у “гарячі точки” покращилася [1].

Раціональність і готовність до ризикованих та рішучих кроків – це саме те, що потрібно сьогодні ООН на шляху її реформування. З іншого боку, коли Пан Гі Мун прийшов на посаду Генсека, на нього теж покладали надії з приводу реформи ООН. Однак не всі розділяли оптимістичні сподівання на зміни, до прикладу, Р. Трембле зазначав: “ще належить з’ясувати, чи має Пан Гі Мун бачення, довіру і моральний авторитет, щоб просувати реформи, яких терміново потребує Організація Об’єднаних Націй, якщо хоче уникнути долі Ліги Націй” [9]. Водночас Генеральний секретар, за словами Е. Лака, “має мало важелів” [6], і це може бути перешкодою ефективності залучення очільника ООН до просування реформ. Крім цього, деякі політичні опоненти А. Гутерріша звинувачували його у надмірній м’якості [3], що теж може бути негативним чинником у контексті сучасної ситуації в світовій політиці, яка вимагає більш рішучої позиції Генсекретаря ООН, якщо Організація прагне залишитися реальним глобальним гравцем та не перетворитися остаточно на нерезультативну формальну інституцію.

Така перспектива є небажаною для більшості країн світу, зокрема України, яка в контексті російсько-українського конфлікту потребує підтримки інших держав та міжнародних інституцій, зокрема, ООН. Вітаючи А. Гутерріша з обранням на посаду Генерального секретаря ООН, Президент України П. Порошенко висловив впевненість у принциповій позиції нового Генсека щодо дотримання цілей та принципів ООН, а також подякував за його активну позицію у вирішенні гуманітарної кризи на Донбасі під час перебування на посаді Верховного комісара ООН у справах біженців. Своєю чергою, А. Гутерріш підтвердив свою відданість принципам та нормам Статуту ООН та окремо подякував Україні за підтримку його кандидатури в Раді Безпеки ООН [7].

Варто зазначити, що А. Гутерріш надавав серйозного значення конфлікту в Україні і, перебуваючи на посаді Верховного комісара ООН у справах біженців, попереджав про наслідки подальшого наростання кризи на сході України: “Якщо цю кризу швидко не зупинити, вона матиме не тільки руйнівні гуманітарні наслідки, але й також має потенціал, щоб дестабілізувати весь регіон... Після уроків Балкан важко повірити, що конфлікт такого масштабу може розгортатися на європейському континенті” [10].

Постійний представник України в ООН Володимир Сльченко висловив сподівання, що новий Генсек ООН надаватиме Україні активнішу підтримку,

ніж Пан Гі Мун. В. Єльченко також повідомив, що під час попередніх консультацій А. Гутерріш висловив позитивну позицію щодо України та продемонстрував хороше розуміння ситуації на Донбасі [2].

Варто зазначити, що на початку процесу обрання нового Генсекретаря А. Гутерріш зовсім не був фаворитом. Однак після публічних слухань у Генеральній асамблеї його позиції значно посилювалися. На користь А. Гутерріша свідчив і факт тривалого перебування на посаді Верховного комісара у справах біженців, адже проблема вимушених переселенців є однією із найгостріших у сучасному світі. Зокрема, з огляду на загострення наявних конфліктів та виникнення нових і враховуючи зростання кількості біженців, А. Гутерріш закликав західні країни докладати більше зусиль для врегулювання конфліктів, що зумовлюють кризу біженців, зокрема конфлікт на сході України.

З огляду на усі наявні на сучасному етапі проблеми в світовій політиці, провідні країни світу сьогодні чекають від А. Гутерріша змін, і особливо наголошують на необхідності подолання наявних розбіжностей у самій ООН.

Адже однією із найгостріших проблем ООН сьогодні є розкол серед постійних членів Ради Безпеки, зумовлений загостренням ситуації на міжнародній арені, зокрема розходженнями в позиціях з приводу конфліктів в Україні та Сирії. Напад Росії на гуманітарну колону ООН та Червоного Хреста в Сирії став останньою краплею, яка загострила відносини членів Радбезу до критичного рівня, що проявилось під час надзвичайного засідання Ради Безпеки ООН, присвяченого цій ситуації.

За такого розколу участь Генсека в ролі своєрідного посередника задля налагодження діалогу та зменшення напруженості може бути надзвичайно важливою, особливо в умовах необхідності подолання наявних у світі конфліктів. Представник США в ООН Саманта Пауер закликала А. Гутерріша “мобілізувати посадовців ООН та країни-члени, щоб гарантувати, що ООН справді інвестує в запобігання і припинення конфліктів” [2]. Серед основних проблем вона зазначила, зокрема, ситуацію в Сирії, КНДР, більш ніж 65 мільйонів переміщених осіб, а головним викликом назвала саме подолання розколу всередині організації [2]. Постійний представник Великої Британії в ООН Метью Райкрофт зазначив, що новий Генеральний Секретар “повинен вивести ООН на новий рівень в сенсі керівництва, забезпечити організаційну потужність і моральний авторитет в той час, коли світ розколотий у таких питаннях, як Сирія” [2]. Президент Франції Франсуа Олланд під час свого виступу на засіданні

Генасамблеї висловив сподівання, що ООН зможе взяти на себе відповідальність та відповісти на сучасні виклики безпеці. Китай, який здебільшого намагається зайняти в ООН нейтральну позицію, теж відзначає наявність проблеми розколу в ООН, а також наголошує на необхідності посилення ролі Організації як арбітра у врегулюванні конфліктів [2].

Що стосується Росії, то її згода на кандидатуру А. Гутерріша була найбільш проблематичною. На останньому етапі обрання Генсека існували значні побоювання, що Росія може накласти вето на його кандидатуру. Однак такий варіант зумовив би відповідну поведінку інших країн-членів, адже вето врешті могли отримати і кандидати-фаворити Росії, що завело б процес обрання нового Генсека в глухий кут.

Своєю чергою, Росія любила обрання Генерального Секретаря з регіону Східної Європи. Адже традиційно цю посаду займають представники різних частин світу (Європи, Азії, Африки, Америки). Росія відстоювала необхідність обрання саме східноєвропейського Генсека, аргументуючи тим, що цей регіон ще жодного разу не був представлений на цій посаді. Ще одним важливим аргументом був той факт, що жодного разу на чолі ООН не була жінка, тому існувала висока імовірність такого призначення.

Враховуючи ці міркування, найімовірнішим кандидатом на посаду Генсекретаря зі Східної Європи була представниця Болгарії, генеральний директор ЮНЕСКО Ірина Бокова. Крім цього, маючи тісні зв'язки з Росією, вона була для останньої найбільш бажаним кандидатом.

Підтримуючи І. Бокову, Росія водночас виступала проти деяких інших кандидатур, зокрема А. Гутерріша як представника Західної Європи. Однак, як зазначив Р. Гоуен, РФ надсилала тонкі сигнали, що могла б затвердити кандидатуру Заходу, але “за певну ціну” [5], тобто в обмін на деякі поступки. Залишається відкритим питання, чи отримала Росія якісь поступки в обмін на свою згоду на кандидатуру А. Гутерріша, і, якщо отримала, то які саме.

Враховуючи загострення конфронтації між ключовими членами ООН, А. Гутерріш визначив свою роль Генсека як незаангажованого посередника. Він наголосив на необхідності зміцнення превентивної дипломатії та висловив сподівання на ефективність роботи саме РБ ООН [2]. У цьому разі реалізація цих сподівань значною мірою залежатиме і від зусиль, докладених самим Генеральним секретарем.

Як бачимо, на користь А. Гутерріша свідчить багато факторів, зокрема, його реформаторські здібності, раціональність, значний досвід роботи,

зокрема в структурі ООН, що дає йому змогу бути в курсі всіх наявних проблем Організації та можливих способів їх вирішення. Загалом існує велика кількість проектів реформування ООН, однак усі вони мають свої проблемні моменти або на певному етапі відкидаються країнами-членами. Е. Лак вважає, що ключ до реформи ООН може лежати не в інноваційності, а в розумінні того, чому попередні ініціативи зазнали невдачі, і яким чином можна вдосконалити методи, що використовувалися для їх реалізації [6].

Також варто відзначити, що цього разу позитивним моментом процесу обрання нового Генсека була його прозорість, що може бути проявом початку змін всередині Організації [4]. Чи продовжуватимуться зміни далі, залежить не лише від Генерального секретаря, а і від країн-членів. До прикладу, в контексті реформування Ради Безпеки Китай напевно виступатиме проти надання статусу постійного члена Японії, так само як і Франція чи Великобританія можуть неохоче ділитися своїм статусом з іншими країнами Європи. Можна лише сподіватися, що новий Генсек матиме достатньо рішучості, щоб, незважаючи на можливий спротив, започаткувати реформування Організації, адже поки механізми ООН залишаються незмінними, усі зусилля, спрямовані на вирішення нагальних проблем світової політики, враховуючи гострі конфлікти, будуть марними.

Якщо президент США Б. Обама не помилився, охарактеризувавши А. Гутерріша як людину, що “має характер, бачення та навички, необхідні для того, аби очолювати ООН в цей критичний момент і реформувати її для кращої боротьби з цими безпрецедентними викликами” [4], то новий Генсек має необхідні задатки для вирішення проблем ООН.

Поки що важко прогнозувати, наскільки ефективною буде діяльність нового Генерального секретаря, чи вдасться йому надати нового імпульсу процесу реформування Організації та чи виправдаються прагнення України щодо ширшого залучення очільника ООН до врегулювання російсько-українського конфлікту в ролі незаангажованого арбітра. Однак, з огляду на наявну інформацію про попередню діяльність А. Гутерріша, можна сподіватися, що на посаді Генсека йому вдасться зрушити з місця реформу ООН та певною мірою посилити результативність Організації, оскільки подальше зволікання означатиме її остаточну капітуляцію перед сучасними викликами світової політики. З огляду на це, має сенс подальше дослідження різних проектів реформування ООН, вивчення їхніх

недоліків та найпроблемніших моментів з метою визначення шляхів їх удосконалення або ж створення нових проектів реформи Організації, які враховували б реалії сучасної світової політики та нові виклики, що постали перед світовою спільнотою. Також важливим є подальше дослідження повноважень та меж компетенції Генсекретаря для визначення можливостей посилення його позицій у питанні реформування Організації та пошуку ефективних важелів впливу на цей процес.

1. Знайомтеся, новий генсек ООН. Хто такий Антоніу Гутерреш [Електронний ресурс] // 112UA. – Режим доступу: <http://ua.112.ua/statji/znaiomtesia-novyi-hensek-oon-khto-takyi-antonio-huterresh-343968.html>.
2. Мартинюк В. Хто він – новий генсек ООН? Очікування України та світу від Антоніу Гутерріша [Електронний ресурс] / Віталій Мартинюк // Європейська правда. – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2016/10/10/7055617>
3. Португалець Гутерреш може стати реформатором ООН – NYT [Електронний ресурс] // ZN,UA. – Режим доступу: http://dt.ua/WORLD/portugalec-guterresh-mozhe-stati-reformatorom-oon-nyt-220908_.html
4. Fassihi F. U.N. General Assembly Appoints António Guterres as Next Secretary-General [Електронний ресурс] / Farnaz Fassihi // The Wall Street Journal. – Режим доступу: <http://www.wsj.com/articles/u-n-general-assembly-appoints-antonio-guterres-as-next-secretary-general-1476399026>.
5. Gowan R. EU indecision on UN Secretary General choice plays to Russia's advantage [Електронний ресурс] / Richard Gowan // European Council on Foreign Relations. – Режим доступу: http://www.ecfr.eu/article/commentary_eu_indecision_on_un_secretary_general_choice_plays_to_7126.
6. Luck Edward C. Reforming the United Nations: Lessons from a History in Progress / Edward C. Luck // International Relations Studies and the United Nations Occasional Papers. – 2003. – No. 1.
7. President of Ukraine congratulated Antonio Guterres on being nominated UN Secretary General [Електронний ресурс] // Official website of President of Ukraine Petro Poroshenko. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/en/news/prezident-ukrayini-privitav-antoniu-guterresha-z-nominuvanny-38399>.
8. Rudd K. My 10 principles to reform the United Nations, before it's too late [Електронний ресурс] / Kevin Rudd // United Nations Opinion. – Режим доступу: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2016/aug/08/my-10-principles-to-reform-the-united-nations-before-its-too-late>.
9. Tremblay R. Mr. Ban Ki-Moon and the Future of the United Nations [Електронний ресурс] / Rodrigue Tremblay // Global Policy Forum. – Режим доступу: <https://www.globalpolicy.org/global-taxes/32455-mr-ban-ki-moon-and-the-future-of-the-united-nations.html>.
10. Ukraine crisis 'has displaced more than one million people' [Електронний ресурс] // The Telegraph. – Режим доступу: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/ukraine/11070341/Ukraine-crisis-has-displaced-more-than-one-million-people.html>.
11. UN Secretary General Report “In Larger Freedom: Towards Security, Development and Human Rights for All”, 2005 [Електронний ресурс] // UN Non-Governmental Liaison Service. – Режим доступу: <http://www.un-ngls.org/orf/sg-report.htm>.

1. Znaiomtesia, novyi hensek OON. Khto takyi Antoniu Huterresh [Elektronnyi resurs] // 112UA. – Rezhym dostupu: <http://ua.112.ua/statji/znaiomtesia-novyi-hensek-oon-khto-takyi>

- antonio-guterres-343968.html. 2. Martyniuk V. Khto vin – novyi hensek OON? Ochikuvannia Ukrainy ta svitu vid Antonio Guterrisha [Elektronnyi resurs] / Vitalii Martyniuk // Yevropeiska pravda. – Rezhym dostupu: <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2016/10/10/7055617>. 3. Portuhalets Huterresh mozhe staty reformatorom OON – NYT [Elektronnyi resurs] // ZN,UA. – Rezhym dostupu: http://dt.ua/WORLD/portugalec-guterresh-mozhe-stati-reformatorom-oon-nyt-220908_.html. 4. Fassih F. U.N. General Assembly Appoints António Guterres as Next Secretary-General [Elektronnyi resurs] / Farnaz Fassih // The Wall Street Journal. – Rezhym dostupu: <http://www.wsj.com/articles/u-n-general-assembly-appoints-antonio-guterres-as-next-secretary-general-1476399026>; 5. Gowan R. EU indecision on UN Secretary General choice plays to Russia's advantage [Elektronnyi resurs] / Richard Gowan // European Council on Foreign Relations. – Rezhym dostupu: http://www.ecfr.eu/article/commentary_eu_indecision_on_un_secretary_general_choice_plays_to_7126. 6. Luck Edward C. Reforming the United Nations: Lessons from a History in Progress / Edward C. Luck // International Relations Studies and the United Nations Occasional Papers. – 2003. – No. 1. 7. President of Ukraine congratulated Antonio Guterres on being nominated UN Secretary General [Elektronnyi resurs] // Official website of President of Ukraine Petro Poroshenko. – Rezhym dostupu: <http://www.president.gov.ua/en/news/prezident-ukrayini-privitav-antoni-guterrisha-z-nominuvanny-38399>. 8. Rudd K. My 10 principles to reform the United Nations, before it's too late [Elektronnyi resurs] / Kevin Rudd // United Nations Opinion. – Rezhym dostupu: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2016/aug/08/my-10-principles-to-reform-the-united-nations-before-its-too-late>. 9. Tremblay R. Mr. Ban Ki-Moon and the Future of the United Nations [Elektronnyi resurs] / Rodrigue Tremblay // Global Policy Forum. – Rezhym dostupu: <https://www.globalpolicy.org/global-taxes/32455-mr-ban-ki-moon-and-the-future-of-the-united-nations.html>. 10. Ukraine crisis has displaced more than one million people [Elektronnyi resurs] // The Telegraph. – Rezhym dostupu: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/ukraine/11070341/Ukraine-crisis-has-displaced-more-than-one-million-people.html>. 11. UN Secretary General Report "In Larger Freedom: Towards Security, Development and Human Rights for All", 2005 [Elektronnyi resurs] // UN Non-Governmental Liaison Service. – Rezhym dostupu: <http://www.un-ngls.org/orf/sg-report.htm>.